

Päivi Räsänen kd ym.

Lakialoite laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Alkoholivero on asetettava sellaiselle tasolle, että se hillitsee alkoholin käyttöä ja että veron tuotto on järkevässä suhteessa alkoholin käytön yhteiskunnalle aiheuttamiin kustannuksiin. Tehokkain tapa hillitä alkoholin väärinkäyttöä on vaikuttaa alkoholin saatavuuteen ja hintaan. Vähentämällä alkoholinkäyttöä voidaan saada merkittäviä kustannussäästöjä sosiaali- ja terveyskuluista sekä vapauttaa poliisien resursseja.

Sipilän hallituksen linjaus koskien alkoholimyynnin vapauttamista päivittäistavarakappoihin vuonna 2017 tulee erittäin todennäköisesti lisäämään alkoholin välittömiä ja välillisiä kustannuksia. Vähittäistavaraa myyvät kaupat ovatkin jo ilmoittaneet, että vahvojen oluiden hinnat tulevat laskemaan 25—50 %. Hallituksen tekemän muutoksen negatiivisiin vaikutuksiin tulee pyrkiä puuttumaan muutoksen kohteena olevien tuoteryhmien verotusta korottaen.

Nykyinen alkoholivero oluille on oluen vahvuudesta riippuen 0,50—0,59 euroa/33 cl:n tölkki, ja oluiden veron taso on 32,05 senttiä senttilitralla etyylialkoholia. Käymisteitse valmistettujen alkoholijuomien vero on tällä hetkellä yli 2,8 %:n mutta enintään 5,5 %:n vahvaisilla juomilla 169,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa. Lakialoitteessa ehdotetaan, että oluiden verotusta korotettaisiin 0,63—0,73 euroa/33 cl:n tölkki, jolloin tuoteryhmässä 12 veron taso olisi 40,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan, että 22. tuoteryhmä muutetaan vastaamaan seuraavan eli 23. tuoteryhmän verotusta, jolloin veron määrä 22. tuoteryhmän osalta nousisi 241,00 senttiin litralta valmista alkoholijuomaa.

Alkoholi- ja alkoholijuomaveron korotus olisi edellä mainitun mukaisesti yhteensä 200 miljoonaa euroa. Lakialoite alkoholi- ja alkoholijuomaveron korotuksesta sisältyy kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

PERUSTELUT

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan alkoholin liikakäyttö on yksi keskeisimmistä suomalaisen yhteiskunnan terveysuhista. Alkoholin runsas käyttö lisää sairastavuutta ja pahentaa monien sairauksien oireita. Alkoholiin liittyvät kuolemansyyt ovat viime vuosina olleet työ-

Lakialoite LA 102/2016 vp

ikäisten yleisin kuolemansyy. Alkoholihaittojen tuomat lisäkustannukset julkiselle taloudelle ovat useita miljardeja euroja vuodessa. Alkoholihaittojen määrä on suorassa suhteessa alkoholin kokonaiskulutukseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi elokuussa 2013 muistion, jonka pohjalta oltiin valmistelussa uutta alkoholilakia. Muistion mukaan paras tapa hillitä alkoholin käyttöä on puuttua alkoholin saatavuuteen. Alkoholiveron asteittainen korotus oli myös keskeinen toimenpide vähentää alkoholihaittoja. Aiemmat veronkorotukset ovat osoittaneet, että hinnan nousu vaikuttaa selkeästi alkoholin kokonaiskulutukseen. Vuoden 2004 alkoholiveron alentaminen johti voimakkaaseen kulutuksen kasvuun ja esimerkiksi alkoholikuolemien lisääntymiseen. Kokonaiskulutus on edelleen korkeammalla tasolla kuin ennen vuotta 2004.

Alkoholin käytöstä aiheutuu yhteiskunnalle merkittäviä kustannuksia. STM:n arvion mukaan välittömät haittakustannukset yhteiskunnalle ovat noin miljardi euroa. Sosiaalihuollon piiriin kuuluvat haittakustannukset muodostivat noin puolet julkisen sektorin alkoholihaittakustannuksista, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpito kattoi lähes 40 prosenttia ja terveydenhuolto noin 10 prosenttia. Lisäksi poliisin arvion mukaan alkoholilla on vaikutusta 70 %:ssa poliisia työllistävästä tapauksista. Kun otetaan huomioon tuotantomenetykset työelämässä ja muut haitat, kustannukset ovat moninkertaisia. Lukuisten menetettyjen ihmishenkien tai perheväkivaltaa pelkävien, heitteille jätettyjen lapsien kärsimyksien hintaa ei voi edes rahalla mitata.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) liite, sellaisena kuin se on laissa 1083/2013, seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Lakialoite LA 102/2016 vp

Liite

VEROTAULUKKO		
Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
<i>Olut</i>		
— yli 0,5 mutta enintään 2,8	11.	8,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	12.	40,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
<i>Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	22,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	241,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 5,5 mutta enintään 8	23.	241,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 8 mutta enintään 15	24.	339,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Viinit</i>		
— yli 15 mutta enintään 18	25.	339,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Välituotteet</i>		
— yli 1,2 mutta enintään 15	31.	411,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
— yli 15 mutta enintään 22	32.	670,00 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
<i>Etyylialkoholi</i>		
tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet:		
— yli 1,2 mutta enintään 2,8	41.	8,00 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
— yli 2,8	45.	45,55 senttiä senttilitralla etyylialkoholia
Muut	46.	45,55 senttiä senttilitralla etyylialkoholia

Lakialoite LA 102/2016 vp

Helsingissä 26.10.2016

Päivi Räsänen kd
Antero Laukkanen kd
Peter Östman kd
Sari Essayah kd
Sari Tanus kd